

Ion URSU

Noi date cu privire la beciul vechi din piatra de la Lăpușna (r-nul Hîncești)

Teritoriul Comunei Lăpușna din raionul Hîncești suprapune în cea mai mare parte vatra fostului târg medieval cu același nume. Cu toate că avem informația existenței unui oraș reședință de ținut de o mare importanță administrativ-economică cu mai multe construcții din piatră amintite în documentele vremii, în prezent nu s-au păstrat urmele curților zidite. Excepție face doar un beci boltit din piatră și cărămidă păstrat foarte bine și care a fost posibil de cercetat.

Construcția se află în zona centrală a localității actuale la distanța de 200 m de biserica actuală, edificată probabil pe locul lăcașului de cult amintit în secolul al XV-lea, ceea ce ne face să presupunem că această zonă era parte a centrului vechiului târg.

Edificiul subteran reprezintă o construcție impunătoare, dimensiunile interioare sunt de 15,70 m lungime și 6,40 m lățime, talpa beciului se află la adâncimea de 5 m de la nivelul actual de călcare, înălțimea interioară fiind de aproximativ 3 m. Beciul are tavanul boltit și este în formă de semicilindru; la construcția sa au fost utilizate pietre și mai puțin cărămidă.

În anul 2013, în cadrul campaniei arheologice, a fost trasată o secțiune deasupra colțului de nord-est cu scopul de a urmări arhitectura lui și a verifica existența sau lipsa altor zidării adiacente. Ridicarea beciului vechi s-a realizat prin săparea unei gropi dreptunghiulare adânci de peste 7 m cu pereții verticali, în care s-a clădit beciul cu tavanul boltit, iar după finisarea construcției din piatră groapa a fost astupată cu sol până la nivelul de călcare. Astfel, pivnița păstrată foarte bine până astăzi, reprezintă o construcție din piatră, boltită, singulară și unitară, lipsind anexe sau legături cu alte construcții.

Conform arhitecturii beciului, a materialelor și metodelor de construcție, precum și a stratigrafiei gropii și a materialului arheologic descoperit, putem vorbi cu unele rezerve des-

pre perioada de zidire care este cuprinsă între sfârșitul sec. XVII începutul celui următor. Spre deosebire de sursele arheologice o datare mai restrânsă ne pot oferi izvoarele scrise. Cunoaștem un document de danie din 30 ianuarie 1735, conform căruia Matei Alcazi dăruiește Episcopiei din Huși o pivniță construită de el în Lăpușna. Nu avem siguranța că documentul se referă la acest beci sau la altă construcție asemănătoare din apropiere, însă descrierea zonei beciului ne indică locul unde se află în prezent pivnița, adică în centrul vechiului târg.

Astfel, în rezultatul coroborării informațiilor arheologice cu sursele documentare ale vremii, putem spune că este vorba de o construcție subterană din piatră ce a servit ca depozit și a fost zidită în primele decenii ale secolului al XVIII-lea.